

CORPUS CHRISTI

A bűnös pásztor

PAULÓ-VARGA ÁKOS

JAN KOMASA RENDEZŐ A LENGYEL TÁRSADALOM SZÖVETÉBE IVÓDOTT KÉPMUTATÁST IS A FELSZÍNRE HOZZA OSCAR-JELÖLT MEGVÁLTÁSTÖRTÉNETÉBEN.

A közelmúlt lengyel filmművészetében visszatérő elem az egyházi intézményrendszer gyengeségeinek és visszasságainak megmutatása éppúgy, mint a vallásosság mögött húzódo intolerancia és társadalmi feszültség ábrázolása. Az *Arc-ban* (*Twarz*, 2017 – Małgorzata Szumowska) a monumentális Krisztus-szobor építkezésén szenved balesetet a főhős, akit a sérülések következtében eltorzult arca miatt vet ki magából a zárt, javarészt hívő emberekből álló falusi közösség. A *Csendes éj* (*Cicha Noc*, 2017 – Piotr Domalewski) az egyik legfontosabb keresztény vallási ünnep emelkedettségét a családtagok közötti anyagias viszályal és az erőszak primitív természetével állítja szembe, míg a hangos botrányfilmmé vált *Klérus* (*Kler*, 2018 – Wojciech Smarzowski) antihősei egytől egyig romlott erkölcsű egyházi személyek: pedofilok, alkoholisták, korruptak. A *Klérushoz*, valamint az *Archoz* hasonlóan Jan Komasa filmjének is egy megtörtént eset a kiindulópontja: az Úrnapja

„A béke törékeny”
(Bartosz Bielenia)

(*Corpus Christi*) ünnepség idején egy lengyel kisfalusi közössége hitte el egy fiatalemberről, hogy felszentelt pap, mely botrány végül egészen a Vatikáni döntéshozókig jutott.

A *Corpus Christi* fiktív főhőse, Daniel (Bartosz Bielenia) a fiatalembert javítóintézetében tölti büntetését, és hiába találta meg hitét a bent töltött idő alatt, előlétele miatt nem léphet papi pályára. Amikor próbaideje keretében dolgozni küldik egy vidéki városka fűrészüzemébe, a településre érve heccből papnak adja ki magát, az ott töltött idő során pedig, saját hazugságába egyre inkább belebonyolódva az ott lakók egyik kollektív, feloldatlan traumáját kell valahogy megoldania, börtönviselt csaló létre hitet adnia a gyanútlan hívők számára. Komasa párhuzamosan építi Daniel megváltástörténetét a kisvárost sújtó tragédia körülményeinek feltárásával, miközben a fiatal intézetes fiú maga is megváltóvá válik a közösség számára. A *Corpus Christi*

western-toposzokból építkezik: Daniel kívülállóként érkezik egy zárt közegbe, amelynek problémáját meg kell oldania, a helyi erőssel (korrupt polgármester, a saját gyászukba feledkezett, önző hívők) megküzdve. A film az álpap történetén keresztül vaskos egyházkritikát fogalmaz meg. Daniel progresszív szemléletű istentiszteletei, gyóntatásai és a gyász feldolgozását segítő akciói építőleg hatnak a közösségre, a büntetett előéletű fiú képes azonosítani és megoldani olyan problémákat, melyeket előd-

jei vagy észre sem vettek, vagy pedig a kereszténység alapeszményeinek ellentmondva kezeltek. Az egyházzal szembeni kritika a kisváros lakóinak naivitásában is megmutatkozik: a hívők vakon bíznak a katolikus intézményrendszerben, így fordulhat elő, hogy az intézetből kiszabadult Daniel egy hétköznapi hazugság következtében a település egyházi előjárójává váljon. A főhős ugyan jóra használja a csalással megszerzett hatalmat és megtalálja helyét a közösségben, a *Corpus Christi*-n azonban a lengyel vidék minden báját sugárzó nagytotálók ellenére egy pillanatra sem uralkodik el az idill. A látens feszültség folyton jelen van, a film a kisváros és Daniel sorsát illetően sem optimista, a cselekményt alapjaiban meghatározó hazugság fényében a béke természet-szerűleg törékeny.

A filmet a ráérős tempó ellenére hatékonyan tartja össze az aprólékosan kidolgozott narratív struktúra, az enyhén stilizált, szuggesztív képi világ, valamint az izolált vidéki település jellegzetes hangulata, az igazi bravúrt mégis a főszerepet játszó Bartosz Bielenia szolgáltatja. Bielenia a szófukar álpapot megformálva elsősorban karakteres arcának legapróbb rezdüléseiből építi fel a főhős jellemét, miközben tekintetéből mindvégig sugárzik annak minden fájdalom, dühe és szomorúsága. Komasa jó érzékkel tartogatja az arcközeliket a cselekmény drámaibb szakaszaira, így nem zsákmányolja ki a bravúrosan játszó főszereplőt, hanem elegánsan erősíti Bielenia alakítását.

A *Corpus Christi* a kortárs lengyel film újabb megkerülhetetlen remeke, mely nemcsak gazdag társadalmi jelentéssel bír, de a kallódó huszonévesekről is van mondanivalója. A művet záró talányos, letaglózó hosszú beállítás pedig biztosan sokáig velünk marad majd.

CORPUS CHRISTI (Boże Ciało) – lengyel, 2019. Rendezte: **Jan Komasa**. Írta: **Mateusz Pacewicz**. Kép: **ifj. Piotr Sobocinski**. Zene: **Evgueni és Sacha Galperine**. Szereplők: **Bartosz Bielenia** (Daniel), **Eliza Rycembel** (Eliza), **Aleksandra Konieczna** (Lidia), **Zdzisław Wardejn** (Az idős lelkész), **Leszek Lichota** (A polgármester), **Lukasz Simlat** (Tomasz atya). Gyártó: **Aurum Film / Can + / CNC**. Forgalmazó: **magyarhangya**. Feliratos. 115 perc.

